Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра аудиту, обліку та оподаткування

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Кириченко А.М.

"28" 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-наукова програма «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза»

Економічний факультет

2024 – 2025 навчальний рік

Розробники: канд. техн. наук, доц., доцент кафедри експлуатації та ремонту машин

Руслан ОСІН

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри експлуатації та ремонту машин

Протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри: к.т.н., доц. Магопець С.О.

(підпис) (Магопець С.О.)

Декан факультету: д.е.н., проф. Шалімова Н.С.

(підпис) (Шалімова Н.С.)

©ЦНТУ, 2024 рік
©
2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показника</th><th rowspan="2">Спеціальність, освітній рівень</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>денна форма навчання</th><th>заочна форма навчання</th></tr>
<tr><td rowspan="13">Кількість кредитів – 2

Загальна кількість годин – 60

Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 1,8</td><td rowspan="7">Галузь знань:
07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність
071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-наукова програма:
«Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза»</td><td colspan="2">Загальної підготовки</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Освітній рівень:
магістр</td><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>28 год.</td><td>56 год.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Форма контролю: залік</td></tr>
</table>

Мова навчання: українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Цивільний захист» викладається відповідно до навчального плану підготовки магістрів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів системних компетенцій та знань, необхідних для вирішення питань цивільного захисту у відповідній виробничій сфері та повсякденній діяльності, здатності впроваджувати досягнення науково-технічного прогресу та інноваційні проекти, що спрямовані на попередження та відвернення надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання, ліквідацію їх наслідків та оперативне надання допомоги потерпілим.

Завдання вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

Загальні компетентності

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
ЗК14. Знання та розуміння правових основ цивільного захисту, дотримання основних принципів його забезпечення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

Програмні результати навчання

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління;
ПР19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.
ПР20. Досліджувати, аналізувати та ідентифікувати небезпеки навколишнього середовища, класифікувати надзвичайні ситуації, здійснювати їх прогнозування. Розробляти заходи з превентивного та аварійного планування, управляти заходами цивільного захисту та забезпеченням техногенної безпеки об'єктів і

територій.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій

Поняття, основні принципи та завдання цивільного захисту. Завдання та обов'язки суб'єктів господарювання з цивільного захисту. Моніторинг надзвичайних ситуацій. Урядова інформаційно-аналітична система з надзвичайних ситуацій. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки. Аналіз та прогнозування ризиків надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Планування заходів з питань цивільного захисту

Планування заходів реагування на надзвичайні ситуації. Структура та зміст планів цивільного захисту суб'єктів господарювання.

Тема 3. Захист населення і територій в умовах надзвичайних ситуацій

Основні види захисту. Засоби індивідуального та медичного захисту.

Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження

Прогнозування надзвичайних ситуацій. Характеристика зон радіаційного, хімічного та біологічного зараження. Узагальнена оцінка надзвичайних ситуацій. Попередження надзвичайних ситуацій.

Тема 5. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту

Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим. Поняття державного резерву, його склад, призначення. Використання матеріальних ресурсів з державного, оперативного, регіонального та місцевого резерву. Координація організації торгівлі продуктами харчування і товарами першочергового вжитку для постраждалого населення. Порядок підготовки матеріалів, на підставі яких надається експертний висновок щодо рівня надзвичайної ситуації.

Тема 6. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту

Економіка катастроф. Оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 7. Противибуховий та протипожежний захист

Класифікація вибухо-, пожежонебезпечних зон. Визначення категорій приміщень, будівель, споруд за вибухопожежною та пожежною небезпекою. Характеристика ступенів руйнування. Заходи противибухового та протипожежного захисту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лк	пз	с.р.		лк	пз	с.р.
Тема 1. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій	8	4		4	8			8
Тема 2. Планування заходів з питань цивільного захисту	10	2	4	4	8			8
Тема 3. Захист населення і територій в умовах надзвичайних ситуацій	12	2	6	4	12	2	2	8
Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження	10	2	4	4	8			8
Тема 5. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту	6	2		4	8			8
Тема 6. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту	6	2		4	8			8
Тема 7. Противибуховий та протипожежний захист	8	2	2	4	8			8
Усього годин	**60**	**16**	**16**	**28**	**60**	**2**	**2**	**56**

5. Теми практичних занять

№	Найменування практичних занять	Кількість годин
1	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю	4
2	Засоби індивідуального захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій	6
3	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного забруднення	2
4	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах хімічного зараження	2
5	Захисні споруди сил цивільного захисту та вимоги, що висуваються до них	2
Разом		**16**

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення тем або питань, передбачених робочою програмою для самостійного вивчення;
- підготовку до практичного заняття;
- підготовку звіту з виконаної самостійно роботи (у тому числі – з виконаної практичної роботи, завдання, виконаного самостійно);
- підготовку конспекту вивченого матеріалу;
- підготовку до проходження контрольних заходів (опитування, тестування, залік).

Теми для самостійного вивчення

№	Назва теми	Кількість годин
1	Система цивільного захисту України	4
2	Небезпеки, що можуть спричинити надзвичайні ситуації	4
3	Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження	4
4	Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій	4
5	Забезпечення заходів і дій в межах ЄДСЦЗ	4
6	Заходи і дії ЦЗ в рамках профільної підготовки	4
7	Планування заходів з питань цивільного захисту	4
	Разом	**28**

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно і не входять у його тижневе аудиторне навантаження. Індивідуальна робота студентів є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача з одним або кількома студентами в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою і затвердженим деканом факультету.

Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях, графік розробляється і затверджується завідувачем кафедри.

До індивідуальних завдань входять наступні види навчальної роботи: написання рефератів, виконання розрахункових, графічних робіт, оформлення звітів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка до виступів на конференціях, виконання наукових досліджень і участь у олімпіадах.

Теми виступів на конференціях визначаються у відповідності до тематики наукових робіт конкретного викладача та студента.

8. Методи контролю

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Цивільний захист»

Поточне тестування та самостійна робота														
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								Сума
Т1	ПЗ1	Т2	ПЗ2	Т3	ЗК1	Т4	Т5	ПЗ3	Т6	ПЗ4	Т7	ПЗ5	ЗК2	100
10	10	5	10	5	10	5	5	5	5	5	5	5	15	
Примітка: Т1, Т2,.. ,Т14 – тема програми, ЗК1, ЗК2 – підсумковий змістовий контроль, ПЗ – практичні заняття														

9. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік. Семестровий залік проводиться на останньому занятті, до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі заліку становить сума балів за результатами рубіжного контролю. Протягом семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 50 балів, за другий рубіжний контроль – 50 балів. Оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи. В такому разі виставлення оцінки підсумкового семестрового контролю не передбачає обов’язкової присутності здобувача вищої освіти на заліку. У разі, якщо сума рейтингових балів менша ніж 60, але виконані умови допуску до семестрового контролю, здобувач вищої освіти виконує на останньому за розкладом занятті залікову контрольну роботу. За бажанням, здобувач вищої освіти має право на виконання залікової контрольної роботи з метою підвищення кількості балів, які були набрані ним протягом семестру.

При поточному контролі здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення кейсів, ситуаційних завдань, розрахункових задач, участі в науково-практичних конференціях, підготовці публікацій.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	Зараховано
74-81	C	
64-73	D	Зараховано
60-63	E	
35-59	FX	Незараховано
1-34	F	

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Барило О.Г., Волянський П.Б., Гур'єв С.О. та ін. Реагування на надзвичайні ситуації : Навч. посіб. К.: Вид-во «Бланк-Прес», 2014. 210 с.
2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: конспект лекцій : навч. посіб. / уклад.: Полукаров Ю.О., Праховнік Н.А., Землянська О.В. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 163 с.
3. Екологічна безпека та цивільний захист. Практикум : навч. посіб. / уклад.: Праховнік Н.А., Полукаров Ю.О., Землянська О.В., Качинська Н.Ф. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 166 с.
4. Запорожець О.І., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. та ін. Цивільний захист : підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 264 с.
5. Левченко О.Г., Землянська О.В., Праховнік Н.А., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник. К.: Каравела, 2019. 268 с.
6. Левченко О.Г., Полукаров О.І., Зацарний В.В., Полукаров Ю.О., Землянська О.В. Охорона праці та цивільний захист: Підручн. ; за ред. О.Г. Левченка. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, «Основа», 2019. 472 с.
7. Методичні вказівки до виконання практичних занять з курсу «Цивільний захист» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього рівня / Укл.: Осін Р.А., Красота М.В., Кулєшков Ю.В., Шепеленко І.В., Магопець С.О., Бевз О.В., Руденко Т.В. Кропивницький: ЦНТУ, 2023 99 с. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/13080
8. Ткачук А.І., Пуляк О.В. Цивільний захист. Курс лекцій : Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» [Перевидання, доповнене та перероблене]. Кропивницький: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2017. 144 с.

Додаткові

1. Бушковська Н. Хімічна атака: як реагувати, щоб вижити? *Українська правда.* 22.03.2022. URL: https://salo.li/19e8542

2. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Дацько О.С., Качан С.І., Козій О.І., Ляхов В.В. та ін. Цивільний захист : Конспект лекцій ; За ред. В.Є. Гончарука. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 208 с.

3. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI (зі змінами і доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua.

4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua.

5. Левін І. Тактика виживання. Як поводити себе, якщо ви опинилися у зоні бойових дій. *Фокус.* 01.03.2022. URL: https://salo.li/bA613c0

6. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека : Навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2008. 158 с.

7. Миценко І.М., Мезенцева О.М. Цивільна оборона : Навчальний посібник. Чернівці: «Книги-ХХІ», 2004. 404 с.

8. Поляков О.Є., Юсіна Г.Л., Євграфова Н.І. Цивільна оборона. Теоретичний курс : Учбовий посібник. Краматорськ: ДДМА, 2007. 280 с.

9. Про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 (зі змінами і доповненнями). URL: zakon4.rada.gov.ua.

10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 964-VIII (зі змінами і доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua.

11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» : Указ Президента України від 25.02.2017 р. № 47/2017 (зі змінами і доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua.

12. Рекомендації для населення під час воєнного стану. *Центр громадського здоров'я МОЗ України.* 28.02.2022. URL: https://salo.li/B7B769c

13. Сонько С.П., Жупінас С.І., Пліщенко С.С та ін. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення : Навчальний посібник ; За ред. С.П. Сонько. Львів: «Магнолія 2006», 2009. 232 с.

14. Стасюк А. Фосфорні бомби. Як вони працюють та як допомогти при ураженні. *Суспільне. Новини.* 23.03.2022. URL: https://salo.li/45360c3

15. Шоботов В.М. Цивільна оборона : Навчальний посібник [Вид. 2-ге, перероб.]. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 438 с.

16. Як необхідно діяти в разі виявлення вибухонебезпечних та підозрілих предметів. Боротьба до перемоги! *Черкаський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України.* URL: https://salo.li/CBb7da4

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: http://www.nau.ua/.
2. Офіційний сайт Американського вулканічного товариства. URL: http://vulcan.wr.usgs.gov/
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.kiev.ua
4. Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій. URL: http://www.dsns.gov.ua
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua/
6. Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України. URL: http://www.menr.gov.ua/.
7. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу (НАТО). URL: http://www.nato.int/.
8. Офіційний сайт Постійного представництва України при ООН. URL: http://www.uamission.org/.
9. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України. URL: http://www.rainbow.gov.ua/.
10. Офіційний сайт Українського інституту досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України. URL: http://erriu.ukrtel.net/index.html.